

KOMM. OG REG. DEP	
- 5 DES 2005	
05/2258 - 109	
Ark.	451.0
Avd.	BB / By / GAH

Det Kongelige Kommunal- og
Regionaldepartement, Bolig- og
byggningsavdelingen

Postboks 8112 Dep.
0032 Oslo

Vår saksbehandler/tlf.
Jørn Lindstad, 22 03 72 89

Vår ref.
jli/sa/ 200506392-1
Deres ref.
05/2258

Oslo,
02.12.2005

Vedr. Høring: NOU 2005:12 Mer effektiv bygningslovgivning II

Våre kommentarer kan deles i to:

- om evalueringen av PBL endringen av 1997, gjennomført av Forskningsrådet
- om effektivisering og forenkling i lys av utviklingen i BAE – næringen og mulighetene til en rask implementering av fremtidige resultater fra forskning og utvikling.

Norges forskningsråd har på oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet evaluert byggesaksreformen fra 1997 (Ot.prop.nr.39 (1993-1994)). Evalueringen tok utgangspunkt i tre typer prosesser: kommunal implementering av reformen, BAE - næringens implementering og tilpasning til det nye regelverket, og reformens samfunnsmessige virkninger. Disse punktene ga inntak til et omfattende knippe av spørsmål og temaområder. Under evalueringsarbeidet ble det satt søkelys på følgende problemstillinger der ble gjennomført omfattede studier:

- Implementering av reformens nye elementer og virkemidler hos bransje og kommune
- Utvikling av kvalitet – krav til prosess og produkt
- Reformens virkninger for bransjens struktur og kompetanse og for kommuners byggesaksbehandling
- Reformens virkninger for utvikling av byggeskader og feil
- Studier av nytte og kostnader
- Virkninger for tiltakshaver og brukere
- Etterfølgende endringer og tilpasninger

Det ble lagt vekt på at evalueringen i første hånd skulle vurdere implementeringen av reformens virkemidler og hvordan de nye bestemmelsene har virket i konkrete, praktiske samspillsituasjoner mellom bygningsmyndighetene og byggebransjen. Studiene omfattet konkrete byggeprosesser, kommunenes arbeid med å utvikle oppgaver innenfor byggesaksbehandlingen, samspillet mellom lokale bygningsmyndigheter og byggeprosessens aktører. Det ble også gjennomført studier for å tallfeste endringer i byggkvalitet og spore disse til lovendringen. Videre ble det gjennomført studier av funksjonell utforming og estetisk kvalitet. Vi vil ikke presentere evalueringens resultater her på grunn av at Bygningslovutvalget fulgt arbeidet på nært hold og har i sin delutredning gjengitt forskningens resultat og funn.

Under arbeidet ble det gjort oppmerksom på at evalueringen startet opp forholdsvis kort tid etter reformen som gjorde det vanskelig å få tak i et så stort og omfattende erfaringsmateriale som var ønskelig. De sentrale målgruppene for loven, både kommuner og bransjen, hadde behov for en lengre innkjøringsperiode for å utvikle gode og sikre arbeidsmåter og prosedyrer. Det forelå også lite systematisk informasjon om hvordan situasjonen var før reformen. Bedre kunnskap om en før- og nå- situasjon er sentralt når man skal studere lovens virkninger. Mangel på systematisert datatilbud gjorde det vanskelig for å få fram en grundig vurdering om den nye loven har en intendert virkning særlig når det gjelder økt kvalitet i bygg, skapt grunnlag for en reduksjon i omfanget av bygnings-skader og i analysene omkring kostnad og nytteeffekter. Ideelt sett burde registreringer vært tilgjengelige over skadeomfanget før lovreformen trådte i kraft – og sammenliknet dette med tilsvarende oversikter en periode etter at den hadde vært i kraft en tid. Forskningsrådet vil imidlertid påpeke at evalueringen har skapt et godt grunnlag som man nå kan bygge på videre og muliggjøre repeterbare undersøkelser vedrørende f.eks. byggskader.

Dette arbeidet har vært en langsiktig satsing for å få fram forskningsbasert kunnskapsgrunnlag om en viktig politikkreform. Det finnes store faglige utfordringer på feltet. Forskningsrådet viser til erfaringene fra arbeidet og anbefaler at det settes av budsjettmidler til oppfølgende, forskningsbaserte evalueringer i forbindelse med revisjon av bygningslovgivningen.

For øvrig vil Forskningsrådet kommentere følgende:

For det arbeid som er gjort for å effektivisere og forenkle lovverket, er vi tilfreds med at utvalget har brukt mye tid på å tilpasse loven, for å møte nye utviklingstrekk og brukerbehov i BAE – næringen. Det dreier seg om som universell utforming, bruk av IKT generelt og i kommunal saksbehandling spesielt, Byggetekniske nemnd, og nye former for energibruk spesielt med tanke på utvikling mot lavenergibygg, evt. de mer langsiktige mål mot nullenergihus. Vi synes også at den presisering av ansvar for de ulike aktører i byggesaksbehandlingen, er en kvalitetsforbedring.

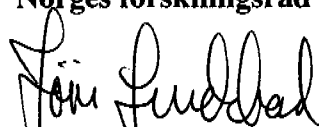
På enkelte punkter kunne loven muligens tatt noen andre grep. Etter vår oppfatning reflekterer ikke § 27, Krav om tilknytning til infrastruktur, det som er nevnt på side 432, pkt. 25.5.3.1, om opprettelse av hensynssoner i kommuneplanen. Her brukes begrepet infrastruktur på en mer fremtidsrettet måte, hvor energi og transport inngår i begrepet, men hvor renovasjonsløsninger også med fordel kunne være en del, basert på det som fastsatt i § 9-9 annet ledd, om kommunale miljømål. Planlovens § 11 og § 12 som nevnes i samme pkt., synes å ivareta dette på plan nivået, og samler byggets rammebetingelser i form av behov for infrastruktur. Dette burde etter vårt skjønn også gjenspeiles i § 27, ved at den burde angi en større fleksibilitet for, at flere løsninger for energitilførsel, avfallshåndtering, o.l. underlagt kommunal/interkommunal styring, kan komme på tale. I denne sammenheng sier vi oss enige i behovet for å myke opp konsesjonsreglene for fjernvarmeanlegg, for å sikre at disse ikke er til hinder for å nå mål om energibruks sparing, som påpekt av ENOVA.

I dag har mange kommuner initiativ for å få næringsliv eller boligbyggere til å etablere seg i kommunen. Det kan foregå basert på mer eller mindre tett samarbeide med utbyggere, basert på forskjellige typer utbyggings avtaler. I den sammenheng kan uttrykket: Tilrettelegging for infrastruktur, være en like god tittel ofr § 27, og med krav om tilknytning som underpunkter. Kommunene vil i større grad en tidligere tilrettelegge for en forutsigbar situasjon for feltutbygging, ikke bare mht. til den tradisjonelle infrastruktur for vei, vann og avløp, men i økende grad i forhold til alternative former for energiforsyning enn elektrisitet og fjernvarmeanlegg. I tillegg vil enkelt kommuner etablere renovasjonsløsninger hvor kildesortering for husholdningsavfall er et hovedelement. Den kommunale renovasjonsløsning

blir derved også en rammebetingelse i form av infrastruktur utbygger må forholde seg til ved planlegging av transport og i byggeløsningen.

Ellers har vi et inntrykk av at utvalget muligens mener at det for tidlig å vurdere gass som energikilde, men gass er blitt en del av hverdagen for mange, til komfyren og peisen. Det har lenge vært tilfelle for fritidsboliger uten strømtilførsel. I rapportens kapittel 24 om Brann (og eksplosjonsfare) synes ikke den økende bruk av gass i husholdningene å være et viktig tema.

Med vennlig hilsen
Norges forskningsråd

Jørn Lindstad
Senior Rådgiver
Divisjonen for innovasjon

Soili Aintial
Senior Rådgiver
Divisjon for satsinger